

ZÁVĚR

Dějiny pedagogiky jsou vzrušujícím dramatem staletého hledání optimálního modelu formování lidské osobnosti. Generace za generací si kladla otázku, jak má vypadat úspěšná výchova mládeže i dospělých, aby odpovídala ekonomickým, sociálně politickým i kulturním podmínkám společnosti, ve které se zrodila a kterou pomáhá upevňovat a rozvíjet. Měnila se ideová východiska výchovy, měnily se její cíle a její obsah, měnily se i její prostředky, formy a metody. V tomto procesu stálého hledání adekvátního výchovného modelu se střetaly tendence pokrokové i reakční a jejich boj byl odrazem boje tříd, států a národů o budoucnost lidské společnosti. Výchovná praxe každé společnosti se odrážela současně v její výchovné teorii, která opět napomáhala tuto praxi měnit a zdokonalovat.

Z tisíců jmen, která historie pedagogiky zaznamenala a ještě zaznamenaná, trvale září takové osobnosti, jako byl Komenský, Rousseau nebo Pestalozzi, Diesterweg, Ušinskij nebo Makarenko. Předešli svou dobu a dali lidstvu pedagogickou inspiraci na celá staletí. Oprávněně si vážíme pokrokového odkazu, který nám dějiny pedagogiky zanechaly. Největší pedagogičtí myslitelé jasně formulovali takové ideály, jako je pedagogický humanismus, pedagogický demokratismus a pedagogický optimismus a vyslovili požadavek všestranného rozvoje osobnosti, těsného sepětí výchovy se životem a její orientace na formování aktivity, samostatnosti a tvořivosti každého jedince.

Socialistická pedagogika se stala důstojným dědicem klasického pedagogického odkazu minulých staletí. Pochopila historickou funkci výchovy jako jednoho z nástrojů pokroku vedle nástrojů ekonomických a politických. Od počátku usiluje o to, aby v duchu nejpokrokovějších ideálů minulosti a s přihlédnutím ke specifickým podmínkám současnosti formovala všestranně rozvinutou osobnost jako uvědomělého, aktivního

a angažovaného socialistického občana. Integruje výchovné potřeby společnosti s potřebami jedince a výchovu mládeže i dospělých chápe jako jednu z významných a náročných funkcí socialistického státu. Současně sjednocuje výchovu školskou s výchovou mimoškolskou a rodinnou v jednotný permanentní proces, který má jedince provázet na každém kroku jeho života. V mnohostranném odkazu minulosti hledá socialistická pedagogika stálý zdroj inspirace a poučení při řešení optimálního výchovného modelu budoucnosti.